

Власний І.

ПРОТОКОЛ № 13

засідання режистру від 19-го березня 1925 р.

Присутні: т.т. Курбас, Лопатинський, Чистякова, Пігулович З., Лішанський, Бортник, Тягно, Кудрицький, Крига, Мак аренко, Ірій, Усенко.

Порядок дня: Обговорення п'єси "Кар'єра" /переробка "Вовчі Душі"/ постановка Лопатинського.

Лопатинський: Я задався завданням в виду спішності постановки і тому що я абсолютно не бачу щось такого щоб я міг зробити, щоби відповідало і моїм запросам і сучасності я ілюструю фактора. Персонажі з ідеологічного боку не витримані, їх повернув на свій манер і получилась *буха* яка повинна іти таким робом. Все що я вношу нове - воно зкінчується в режисерській обробці. Маю на думці певний монтаж, зроблення п'єси більш цікавою в акторській грі повинно виразитися в тому що вимагає текст в певній зжатості, в високому напруженні конуса і мінімальному дотриманню якразві ритмічної лінії, не в тому розумінні, що ритмізований рух, а певна ритмічна лінія, яка повинна підкреслювати ритмічність ситуації. Вона просто п'єса, можна її назвати при бажанні сатиричним детективом, поскільки вона являється і сатирою і построена в детективному плані, на що мене наптовхувала сама п'єса. Оформлення уявляє так. В основному повинно бути дві площадки, одна верхня і друга нижня, одна з другою сполучена чи зходами, чи чим другим - не знаю. На них проходить дія, іноді рівночасно, іноді в чергуванні, залежно від ситуації. Основним завданням є зробити її як найбільш прийнятною для глядача для сприймання щоби не була скучна. Дієві особи: старий магнат Старкведер заправило всім. Все в його руках. Його дочка Медж і молодша дочка Конні. Старша дочка Медж замужем за сенатором Чальмерсом, якого видвинув старий магнат. Є другий сенатор Доусет який також видвинутий старим Старкведером. Далше другорядні персонажі: жінка Старкведера, пастор, китайський післанець, камерістка Медж - Лінда, яка їй дуже довіряє. Губерт - журналіст, простітутка, який живе за рахунок Старкведера. Другий табір робітничий лідер 2-го Інтернаціоналу - Нокс і ці хто з ним співділає - їх дуже небагато. Думаю я їх ставити не театральними масками, а живими персонажами. Наскільки це мені вдасться - не знаю, перший раз це роблю і хочу так поставити п'єси, щоби глядач сам робив собі виводи із цього. Перша дія: на нижній площадці початки будуть два, або буде на горішній площадці дія - площадка має уявляти із себе салон Чальмерса, або буде бал, на фоні якого будуть іти певні сценки, або будуть чергування.

Зачитання п'єси.

не

Нокс в першій дії буде утрібований, але так, щоби він викликав антипатію у публіки. Ансамбль буде грати чесно. План оформлення: є певна театральна умовність, себ-то замість павлісону, салону даємо одну чи півтора стінки, але це мусить бути ясно видно, що це салон. Матеріяли мусять бути салонні. Підлога мусить бути блискучий паркет. Всю частинку замість цілого, але вона мусить бути яскрава, щоби не викликала ніяких непорозумінь. Чим переплести скучні міста в першій дії. Я старався в кожному епізоді підкреслювати Нокса щоби викликати найбільше зацікавлення до його фігури.

Курбас: Зовсім безобидна п'єса, дуже мягко і легко критикує давно розкритиковані річі. Вибір матеріалу сценічного не зовсім потрібний, як певний фактор для вказування на публіку і тому, а також з приводу того що Фавст говорив треба зазначити що ситуація не вимагає так далеко ідущих уступок. Безумовно на виборі п'єси відбилась Фавстова резигнація. Без сумніву все таки ця п'єса не є чимсь таким, що не могло би піти. Трудно робити таксу колективу як ми, робити п'єсу із нічого кожної неділі. Кожен режисер має своє право віддихнути над своїм матеріалом по-нишпоривши над тим настільки щоби він був прийнятний нашому театру. П'єса безумовно може іти в нашому театрі, тим більше, що коли б ми хотіли її перемінити, то нема що вибрати. Приходиться з тим миритись. Переробка першої дії зразок як можна із самої скучної дії, зробити її певною динамікою вправді експозиційного характеру, але підвищуючий тонус глядача не можна хоршо переробити. Я маю де-які побажання

Власний І.

ПРОТОКОЛ № 13

засідання режисури від 19-го березня 1925 р.

Присутні: т.т. Курбас, Лопатинський, Чистякова, Пігулович З., Лішанський, Бортник, Тягно, Кудрицький, Крига, Макренко, Ірій, Усенко.

Порядок дня: Обговорення п'єси "Кар'єра" /переробка "Вовчі Душі"/ постановка Лопатинського.

Лопатинський: Я задався завданням в виду спільності постановки і тому що я абсолютно не бачу щось такого щоб я міг зробити, щоб відповідало і моїм запросам і сучасності я ілюструю фактора. Персонажі з ідеологічного боку не витримані, їх повернув на свій манер і получилась *буха* яка повинна іти таким робом. Все що я вношу нове - воно закінчується в режисерській обробці. Маю на думці певний монтаж, зроблення п'єси більш цікавою в акторській грі повинно виразитися в тому що вимагає текст в певній зжатості, в високому напруженні конуса і мінімальному дотриманню яскраві ритмічної лінії, не в тому розумінні, що ритмізований рух, а певна ритмічна лінія, яка повинна підкреслювати ритмічність ситуації. Вона просто п'єса, можна її назвати при бажанні сатиричним детективом, поскільки вона являється і сатирою і построєна в детективному плані, на що мене нашоувувала сама п'єса. Оформлення уявляє так. В основному повинно бути дві площадки, одна верхня і друга нижня, одна з другою сполучена чи зходами, чи чим другим - не знаю. На них проходить дія, іноді рівночасно, іноді в чергуванні, залежно від ситуації. Основним завданням є зробити її як найбільш приемлимим для глядача для сприймання щоб не була скучна. Дієві особи: старий магнат Старкведер заправило всім. Все в його руках. Його дочка Медж і молодша дочка Конні. Старша дочка Медж замужем за сенатором Чальмерсом, якого видвинув старий магнат. Є другий сенатор Доусет який також видвинутий старим Старкведером. Далше другорядні персонажі: жінка Старкведера, пастор, китайський післанець, камерістка Медж - Лінда, яка їй дуже довіряє. Губерт - журналіст, проститутка, який живе за рахунок Старкведера. Другий табір робітничий лідер 2-го Інтернаціоналу - Нокс і ці хто з ним свіділають - їх дуже небагато. Думаю я їх ставити не театральними масками, а живими персонажами. Наскільки це мені вдасться - не знаю, перший раз це роблю і хочу так поставити п'єсу, щоб глядач сам робив собі виводи із цього. Перша дія: на нижній площадці початки будуть два, або буде на горішній площадці дія - площадка має уявляти із себе салон Чальмерса, або буде бал, на фоні якого будуть іти певні сценки, або будуть чергування.

Зачитання п'єси.

не

Нокс в першій дії буде утрітований, але так, щоб він викликав антипатію у публіки. Ансамбль буде грати чесно. План оформлення: є певна театральна умовність, себ-то замість павільйону, салону даємо одну чи півтора стінки, але це мусить бути ясно видно, що це салон. Матеріали мусять бути салонні. Підлога мусить бути блискучий паркет. Всю частинку замість цілого, але вона мусить бути яскрава, щоб не викликала ніяких непорозумінь. Чим переплести скучні міста в першій дії. Я старався в кожному епізоді підкреслювати Нокса щоб викликати найбільше зацікавлення до його фігури.

Курбас: Зовсім безобидна п'єса, дуже мягко і легко критикує давно розкритиковані річі. Вибір матеріалу сценичного не зовсім потрібний, як певний фактор для воздействия на публіку і тому, а також з приводу того що Фавст говорив треба зазначити що ситуація не вимагає так далеко ідучих уступок. Безумовно на виборі п'єси відбулась Фавстова резигнація. Без сумніву все таки ця п'єса не є чимсь таким, що не могло би піти. Трудно робити таксу колективу як ми, робити п'єсу із нічого кожної неділі. Кожен режисер має своє право віддихнути над своїм матеріалом по-нишпоривши над тим настільки щоб він був примлиим нашому театру. П'єса безумовно може іти в нашому театрі, тим більше, що коли б ми хотіли її перемінити, то нема що вибрати. Приходиться з тим миритись. Переробка першої дії зразок як можна із самої скучної дії, зробити її певною динаміки вправді експозиційного характеру, але підвищуючий тонус глядача не можна хоршо переробити. Я маю де-які побажання

Я висловлююсь в формі побовання. Такі річі: перш всего: плян сатирично-дедетивний чи є на лице в п'есі пропорція поміж методом дедетивним і методом просто конверсаційного стилю спектакля. П'еса конверсаційно устроєна на діяльсгах, пропорція яка б давала праве режисеру без страху зірвати певну її цільність, одність, спускатися на підкреслення цих рідких дедетивних моментів, підкреслення згузеного роду робиться це страшно рискованим в умовинах сцени. Чи є тенденція в підкресленні іменно таким постронням підходу і коли так чи родяться такі побовання. У Лондона-там вони уклалися в одність, оскільки все воно однаково мягко, тим мягко що дедетивна сторона вона являється в такій сорозмірній пропорції і так відтінена ритмом всієї п'еси, так змягчена, що вона являється органічною частиною. Різка інтерпретація може розірвати цінність вражіння. Може справа стоїть не так гризно. Дальше. Трохи занадто резигнаційно ділає на мене те, що в п'есі при тій свободі, з якою Фавст підійшов до інтерпретації, це не є ілюстрацією, а свободна інтерпретація, при тому підході немає позитивного моменту в п'есі. Воно не є правило обовязкове що в п'есі му сить бути такий момент. Але майте на увазі що на мене особисто і на всякого глядача який буде в залі буде це ділати як утечка від розршення самого трудного питання, критикай певної среди. Критику можна прийняти і це гарно. Майте на увазі що всяка критика вона оставляє тим більші глибокі наслідки у глядача, читателя, чим більше можна це зробити, чим більше підчеркнуто наш позитивний світогляд. Справа в тому, що п'еса всяка - вона може розрушувати, але в розрушванні нема ще лица розрушаючого. "Нет его так крепко, чтобы оно было смутимо". Воно є, але воно слабість. По мойму це вульгарно собі представити обивателя для якого критика має ще вплив. На нас ця п'еса не дає вражіння, поскільки вона на тему звісну для всіх. Я хочу підчеркнути це що ця слабість, цей резигнаційний настрій, який опирається на критиці того, з чим він одно з комуністами, а обходить те з чим він не одно з комуністами. І це мало для "Верезіля", тоді коли я думаю, що без великих зусиль може вдалося цей момент вплести.

З-е "соображение", яке мене безпокоїть: це плян, в якому будуть працювати актори, це що вони чесно будуть працювати з повисненням певного тонуся подачі. Це опреділення над яким він не думав, як він по старинці виізває і коли Фавст не хоче для себе рішати питання того, що потреба на будуче, у всякому випадку рішення цього спектакля він повинен рішати питання ясніше. Чесно можна грати психольогічно дуже нівеліруючи психольогічний момент, що уживається в камерному театрі. На свободному уживанні емоціонального фону можна строїти. Я боюся, коли Фавст не вианив собі цього раніше і не внесе ясність в пострєння спектаклю-щоби не получився ляпсус. Я перестерігаю щоби підходити до постановки з страшно юмористичним настроєм. П'еса виграє від зміни Нокса-типа банального, ідеал борця за освободження пролетаріату, схематична фігура. Так він живий. Постановка цієї п'еси не має порівняння з такою інтерпретацією, яку б вона донебудь мала. П'еса талантливо рішена.

Що до композиції п'еси чи не здається вам, що виключність пострєння першої дії в порівнанні до других крива. Чи не можна метод пострєння першої дії якос змінити, щоби вона не випирала особливой форми методу пострєння, а коли вона буде випирати-то вона буде виперта за уха

Загальна моя думка: по перше : п'еса у всіх достоїнствах, котрі вона набирає від тої постановки-вона буде пустим місцем коли ~~її~~ буде підчеркнуто в підході ці фігури, котрі перестают бути масками і тим самим повинні бути лишені схематичности, що ці фігури повинні бути акторам дуже і дуже повні, щоби за повнотою акторського вияву погубла пустота яка є в п'есі. П'еса безконечно виграє, коли Фавст не ~~вона~~ все оставить глядачеві для розршення, вся п'еса буде дуже тонко для нас в певній абстрактности, вона є наче іронична усмішка. Догадатись із рельєфного життя-це занадто легкомысленне відношення до життя, тому що життя о много інтересніше і неї треба привичаювати глядача, щоби він бачив такі фейлетонні річі. Коли ця легка іронична улыбка, коли це буде підчеркнуто тонко, не так замітно для очей, як для почуття-то п'еса може бути дуже гарним мистецьким придбанням. Титмічне розршення-тут я боюсь підчеркнутости того щоби Фавст не скочив у своїому розуміні ні певних наших методів у камерщину. Це що получається -це виробничий ритм.

Лопатинський: Коли фраза може бути побудована інтуїтивно актором-на це було звернуто увагу і актор буде мусити пророблювати. Це в старому театрі грали нутром як в жесті так і в слові. Щоби він ~~жж~~ не був нутряно-хаотичним і постільки поскільки він іде в загально життьовому пляні не повторючимся, а перведеним до певної доцільности і маючим певне завдання перед собою.

Последне слово: Я не згоден з тим, щоби п'есу придвинути до сучасности, щоби вона була цікавою. Чим більше притягнути її до сучасности тим скучніше вона буде для публики. Для сучасної публики це буде дуже інтересний спектакль і це якраз те що потрібне публиці, це якраз те що потрібне для глядача і що п'еса збори дасть в цьому я не сумніваюсь. Но

Но невже ви даєте так закінчити людині самоубійством із економічних "суб'єктивних" причин. До того примушує мене Лазорішак який крутить мені дтрку в животі щоби я дав постановку. Я поставлю і "Сватання на Гончарівці" коли цього від мене затребують. І маю друге пропозиція: Я не вірю щоби до кінця сезону можна було поставити ще дві великі постановки. Не виставить часу, для того ще одно за друге ціпляється-затягнеться справа з конструкцією, костюмами-не буде часу. Разом з тим, коли така хт п'еса, яка на мій погляд, як і на погляд всіх присутніх, яка ні к чотру не годиться яка безумсено була б скандальною і для "Безілля"-є річ над якою я раніше працював-я о ній лучшої думки. Дайте мені можливість зробити її для мене. Маю на думці "Селькора". Глядачам п'еса не буде подобатись. Річ закінчена. Макети пороблені. Річ д дешева і вповні пристойна і на афіші я можу під нею розписатися, оскільки Лесь хоче щось дати в одній або в двох діях-коли б можна додати мою річ Селькора. Я з страшним жахом дивлюсь на цю постановку-вона для мене загальний ужас.

КУРБАС: Так питання ставити не можна. Діло в тому що нам треба як небудь сезон закінчити. Три постановки які у нас є це не кінець сезону. Цей складний спектакль із мініатура це також не діло. Від останньої постановки /Зайці/ до кінця сезону 2 з половиною місяці. За цей час, в такому типі театру як наш робити одну складну річ-це таке пониження "впечатлення" о працездатності колектива, що коли ми думаємо це підняти боротьбу-то в цих можливостях треба удержати певен відпечаток, що всетаки труппа працює, коли не було провалів у наших постановках-то всякі експерименти, всякі уклони у нас можливі. П'еса ця також потрібна і в ній є уступки тільки ти, що вона необхідна, що вона робиться чесно без якихнебудь шахрахерів своєї совісті. Це легка робота на маргінесі, яка дуже відповідальна коли до неї підійти ділово. Справа в тому: я також розчарувався в перспективі зробити велику постановку в цьому сезоні. Розчарувався тому що нема п'еси і з здоров'ям у мене погано. Часу мало. Я рахую, що треба зробити все для того, щоби пішли в цьому сезоні ще дві річі, з яких одна може бути компромісна репертуарна і коли вона задовольнить всяких Олександрів-то тим лучше. Я не згоден щоби ми орієнтувались на Хрещатик, як на робітників треба не орієнтуватися. І не будь це кінець сезону-невелика кількість потрясен необхідна для глядача.

Друга постановка яка повинна була іти, це повинна була бути постановка коригуюча "впечатлення" певної розшатаности, яка є впродовж всего сезону, тим що наші спектаклі настроєні і тим самим порушують певні настроєння о серйозности, це що розуміється під мистецтвом, ця штука повинна була з певною яркістю "впечатлення". Но тепер я рахую себе ще спосібним у всякому випадку із тої теми яку я вибрав, я думав що цей спектакль потрібний як кількість і як коригуючий фактор. Обовязково треба так направити нашу роботу щоби поставити ще дві постановки, щоби ця була 27-го квітня, а в два-три дні пізніше друга постановка, щоби ми до 12-го травня пограли їх і закрили сезон -то це було б добре і це було б таке блискуче закриття сезону що лучше не треба. Своєї п'еси я не зроблю. До вчорашнього вечора я мучився страшно. Не маю матеріялу, котрий я міг би устробити, але не розробляти. Коли на протязі цих двох місяців я виставлю поставити свою постановку і поставити її через місяць, а я мав би через півтора місяця поставити свою постановку-то я боюсь що вона лишиться певного корективу розшатаности. І крім того треба було нехай останньою постановкою дати надію глядачеві на це що у нас є певний поворот значіння. Ми перестали іздити на підводах з кулеметами. Вихід дуже і дуже хороший. Представте собі таку можливість. Персонажів у Фавста небагато. Вся труппа буде гуляти і от що ми можемо зробити.

Можемо зробити так: Показати вікно в будучий сезон. Спектакль якого би вистарчило для якого небудь Терещенка на три роки. Саме головне ми виграли на цьому-це що ми могли роботу Режистабу підняти до небувалої інтенсивности, ми могли виграти часу дуже багато і одержали можливість треніровки практичної. До літнього періоду підготовки сезону наша режисура була б підготовлена. Без сумніву при вашому активному відношенні до всего, що іде у нас у Режистабі, ви можете взяти дуже багато. Сейчас начато треніровочну роботу по практиці сцени з акторами. Ці лекції пройдемо основно, щоби установа віхи. За цей час підготуємо матеріяли всякі. Можемо скласти спектакль, котрого одної частини режисером буду я, другої частини другий, а може бути лучше етюди акторів покажемо без режисури. Ви памятаєте, що студійні роботи були колись самими цікавими. Коли б скласти такий спектакль своєю дієцільністю в нашому сезоні. Коли б можна до цього дістати фільму "Макдональд"-все було б добре.

Користь: І. ви б практично працювали 2. могли вести нашу роботу Режистабу, Станції фіксації досвіду більш інтенсивно, могли більш підготуватися до літньої роботи 3. Публика получила б той спектакль який потрібний для кінця сезону. 3 огляду

на це я рахую, що Савста ми не хочемо вбивати. Він переборщує у цьому відношенні, що п'єса нічим. В нашому театрі може іти така річ. Ставив я "Макбета" без ніякого переконання. Протиґази одночасна робота з Гайдамаками і Макбетом. Кожен з нас об'язаний піти на уступки перед колективом. Коли нема роботи до якої можна кинути з певним переконанням - то не є злочинством а слабшим ударом вибору драматичного - це треба зробити. Коли нам треба кого перекинути то тільки Олексієвих. І коли ім така п'єса, - блискаччя ~~представлення~~ постановка дасть то що вона убоге "впечатление Канских - то добре. Нам не важно конкурувати з ними, а важно добитися того у публіки щоби вона через пальці дивилася на помилки. Представлення о "Березілі" формулюється як би ми не думали о будучому, виходячи із не дуже видержуочого критику соображени я - не можна вибирати погані козири. Що можна зробити - треба робити. Колиб я міг поставити велику річ - можнаб обійтися одним спектаклем. У мене нема фабули. Часу мало. Наш театр не чисто експериментальний, а ми експериментуємо попутньо.

Лопатинський: Я не дам себе "Березілю" заїзжати. Той "Березіль" що мене заїзжав - минувся. Це мое особисте небажання. Я можу репетиції довести до ~~кінця~~ середини і втікати з репетиції. Я перетомлений, я не можу.

Кудрицький і Тягно пропонують свої послуги як лаборантів при постановці Савста.

Курбас: Нам треба рахуватися з тим що ми на провінції, а не в Москві, а в маленькому провінціоанальнім містечку.

Дальше засідання приймає небажаний уклон і переривається. Питання остається невирішеним.